

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 11856
Tarih : 01.03.2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 01/03/2021 14:34
Sayı: E-120.10- 0786440
11111111111111111111

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İzmir'in Gaziemir ilçesinde yurttaşlarımızın yaşadığı Emrez Mahallesi, Sakarya Mevkiinde bulunan eski bir akü fabrikasında 70 dönümlük arazide Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nca (TAEK) 2007 yılında yapılan incelemede radyoaktif ve tehlikeli atık miktarının yaklaşık 100 bin ton olduğu yapılan ölçümlerde de bölgedeki radyasyon miktarının, normal değerin 219 kat üstünde olduğu tespit edilmiştir. Türkiye'nin mevzuatının bile olmadığı bir dönemde firmaya ve nükleer santrali bulunmayan, ülkeye girişi yasak olan bu radyoaktif ve tehlikeli atığın Türkiye'ye kimler tarafından ve nasıl girdiğinin araştırılması, bu süreçte görevini ihmal eden ilgili kurum ve kuruluşlar ile ilgili gerekli idari ve adli süreçlerin yürütülmesi, nükleer atıklarla iç içe yaşamak zorunda kalan halkın sağlığının korunması, çevre kirliliğinin engellenmesi, bu alanın daha güvenli hale getirilmesi ve sürdürülebilir çözümler üretilmesi amacıyla Anayasa'nın 98. ve İç Tüzüğü'nün 104 ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması için gereğini arz ederiz.

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

GEREKÇE

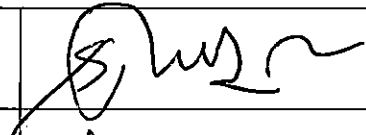
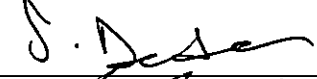
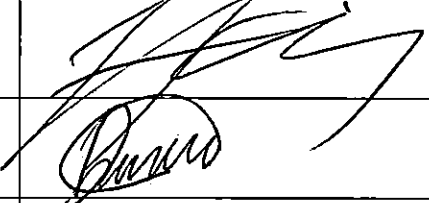
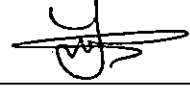
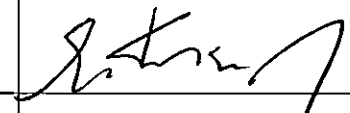
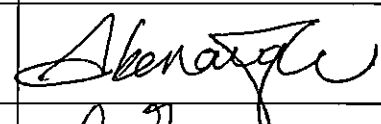
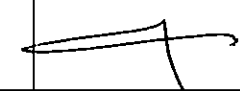
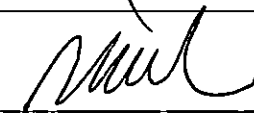
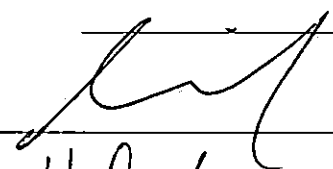
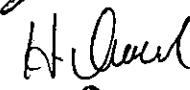
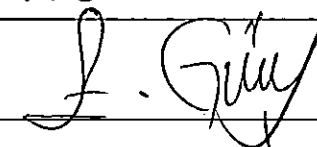
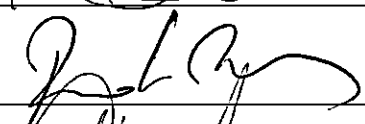
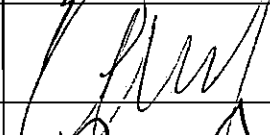
İzmir'in Gaziemir ilçesi, Emrez Mahallesi, Sakarya Mevkiinde yurttaşlarımızın yaşadığı, etrafı konut alanları, okul ve ticarethanelerle çevrili bir alanda bulunan eski bir akü fabrikasındaki 70 dönümlük arazide Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nun (TAEK) 2007 yılında yaptığı incelemede radyoaktif ve tehlikeli atık miktarının yaklaşık 100 bin ton olduğu, yapılan ölçümlerde de bölgedeki radyasyon miktarının, normal değer 219 kat üstünde bulunduğu tespit edilmiştir. Söz konusu atıkların içeriğinde nükleer reaksiyon sırasında kullanılan kontrol çubuklarının (EU152- 54-155) varlığı yine TAEK raporlarında yer almaktadır. Yapılan incelemelerde malzemelerin ve cürufaların Europium-152 ve EU-154 ile bulaşmış olduğu ve bu maddenin nükleer reaktörlerde kullanıldığı anlaşılmıştır. Bu maddenin ülkemize nasıl girdiği ve radyoaktif malzeme bulaşmış atıkların külçe kurşun haline getirilerek nerelere satılmış olduğu belirsizdir. Ülkemize girişi yasak olan bu atığın İzmir'de bir akü fabrikasında ortaya çıkması ise kanun dışı yollarla yürütülen atık ticareti gerçeğini düşündürmektedir.

Fabrikanın faaliyet gösterdiği alanda bulunan radyoaktif atıkların üzerinin 2013 yılında Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nun (TAEK) talimatıyla 10 bin 200 ton toprakla örtülmesi ve radyoaktif atığın çevreye karşı olumsuz etkilerine tedbir almak ve güvenlik amacıyla söz konusu alanın "tel çitle çevrilmesi ve güvenlik noktalarının oluşturulması uygulama ve açıklamaları ayrıca bir skandal oluşturmaktadır. Nitekim yine TAEK yetkililerince bu uygulamaların bir işe yaramayacağı da belirtilmiştir.

İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü denetimleri ile tespit edilen, Türkiye'de bu konuda yetkili kurum olan TAEK tarafından durum tespiti yapılmasına rağmen halen temizlenmeyen, herhangi bir önlem alınmayan ve İzmir'in Çernobil'i şeklinde adlandırılan bölgede inceleme yapan bilirkişi heyetinin tüm verileri bir araya getirerek hazırlamış oldukları raporda ağır kimyasal ve radyoaktif kirleticilerin doğayı ve insan sağlığını olumsuz etkilediği vurgulanırken, uzmanlar tarafından yapılan açıklamalarda ise tehlikeli atıkların toprak, hava ve suya karışarak ölüm sağtığı açıklamaları yapılmıştır. İzmir Çevre Mühendisleri Odası'na da Gaziemir'deki radyoaktif atıklar nedeniyle bölgede yaşayan insanların yıllardır risk altında olduğu, çocukların okullara giderken toprağın altında ve üstünde bulunan radyoaktif atıkların yanından geçtikleri, bölgede yaşayan vatandaşlarda KOAH, astım ve kanser vakalarının sayısında ciddi bir artış olduğu belirtilmiştir.

İzmir’de, yerleşim yerlerinin bulunduğu bir alanda radyoaktif atıkların ortaya çıkması, raporlarla kanıtlanması ve süreçten bilgisi olan ilgili kurum ve kuruluşların bu gerçeği bilmelerine rağmen bugüne kadar hiç bir işlem yapmayarak gerekli sorumluluklarını yerine getirmemiş olmaları ülkemizdeki çevre politikalarının, atık sorununun yönetilemediği gerçeğini bir kez daha ortaya çıkarmıştır. Bugün itibari ile gelineen noktada yapılan çalışmalar ve resmi başvurulara rağmen bu sorunun giderilmesine yönelik olarak olumlu bir gelişme yaşanmamıştır. Anayasanın 56. Maddesi gereği ‘herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını güvence altına alınması devletin sorumluluğundadır. Sağlıklı bir çevrede yaşama hakkının bir insan hakkı olarak ve kamusal bir anlayışla ele alınması anayasal bir zorunluluktur. Halkın sağlığının ve ekolojinin korunması için bu alanın acilen temizlenmesi ve güvenli hale getirilmesi gerekmektedir.

Yaşanan süreçte belirtilen ve ülkeye girişi yasak olan bu radyoaktif ve tehlikeli atığın nükleer santrali olmayan Türkiye’ye kimler tarafından ve nasıl girdiğinin araştırılması, yetkili kurum ve kuruluşların kamuoyunu bilgilendirmesi ve bu süreçte görevini ihmal eden ilgili kurum ve kuruluşlar ile ilgili gerekli idari ve adli süreçlerin yürütülmesi, nükleer atıklarla iç içe yaşamak zorunda kalan halkın sağlığının korunması, çevre kirliliğinin engellenmesi ve sürdürülebilir çözümler üretilmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	
3	HABİP EKSİK	İĞDIR	
4	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
5	OYA ERSOY	İSTANBUL	
6	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
7	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	
8	ŞEVİN GÖRKÜN	MUŞ	
9	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
10	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	
11	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
12	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
14	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
15	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
16	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
17	PERO DUNDAR	MARDİN	
18	RIDVAN TURAN	MERSİN	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	